

Samrådsmöte mellan

Regionala ägarrådet och Västtrafik

Torsdagen den 14 juni kl. 10.00 – 14.00 i Skövde

Närvarande: Regionala ägarrådetBirgitta Johansson; VGR
Crister Persson, Sjuhärad
Leif Johansson, Skaraborg
Margaretha Yngvesson, VGR
Birgitta Losman, VGR
Sören Kviberg, VGR
Billy Bertilsson, VGR
Barbro Hassel, Skaraborg
Mimmi von Troil, VGR
Gert-Inge Andersson, FyrbodalenVästtrafiks styrelseJonny Bröndt
Erik Johansson
Conny Johansson
Soili Brunberg
Lars-Olof JohanssonSekretariatetLinda Billberg
Ulrika Bokeberg
Rolf Thor
Peter SkoglundTjänstemän VästtrafikJan Efraimsson
Roger Vahnberg
Lars Wollter
Håkan Bergqvist
Mikael Ohlsson
Attila Ungvari
Kerstin Omland
Andreas Almqvist**Ärenden:**

1. Föregående minnesanteckningar
2. Rapport från de delregionala ägarråden
3. Budgetprocessen
4. Trafikförsörjningsprocessen
5. Västtrafiks kvalitetsarbete – redovisning av den övergripande processen
6. Västtrafik rapporterar:
  - Västtrafiks policy om försäljningsställen
  - Anropsstyrd trafik – går det att integrera mer i den ordinarie kollektivtrafiken
  - Ungdomsrabatt på kommunkorten
  - Tågtrafik 2010 – upphandling av all tågtrafik
7. Redovisning av Regionbusstrategin
8. Övriga frågor
9. Nästa möte
10. Workshop med tema ”Vad krävs för att höja kollektivtrafikens marknadsandelar”

1. Föregående minnesanteckningar

Det fanns inga synpunkter på föregående minnesanteckningar

2. Rapport från de delregionala ägarråden

Fyrbodal hade delregionalt ägarråd den 3 maj då utvärderingen av bilaga 13 redovisades och diskuterades.

Skaraborg hade delregionalt ägarråd den 14 maj. Ärenden som behandlades var bland annat: gemensam kollektivtrafiknämnd Hjo – Tibro – Karlsborg, utvärderingen av bilaga 13 i aktieägaravtalet, trafikförsörjningsplanen och Västtrafiks budgetarbete inför 2008.

Sjuhärads delregionala ägarråd hade sammanträde den 28 maj. Då diskuterades bland annat utvärderingen av bilaga 13 och mål för Sjuhäradsbygdens kollektivtrafik.

Minnesanteckningar från respektive möte finns på www.agarradet.se

3. Budgetprocessen

Håkan Bergqvist redovisade Västtrafiks budgetarbete. Som underlag för budget 2008 ligger bland annat bokslutet för 2006, verksamhetsplanen för 2008 – 2010, trafikförsörjningsplanen för 1/7-07 – 30/6-08 samt utfallet för första tertialet 07. Normalt ska Västtrafiks budget vara fastlagd i juni men i år kommer den att tas i september. Budgetprocessen i höst kommer bland annat att bestå av:

- Budgethearingar – tid för dessa meddelas när de är fastställda
- Presentation i styrelsen – 30 augusti
- Presentation för regionala ägarrådet – 13 september
- Beslut i styrelsen – 27 september

I efterföljande diskussion konstaterades det bland annat att det skulle vara positivt om Västtrafiks budget var fastställd tidigare under året men att det samtidigt är viktigt att den är så korrekt som möjligt. Ägarrepresentanterna menade också att man får ett relativt bra underlag om vad trafiken kommer att kosta kommande budgetår men att det även skulle vara bra med ett underlag som visar ungefär hur övriga kostnader kommer att utveckla sig.

4. Trafikförsörjningsprocessen

Roger Vahnberg presenterade tidplanen för trafikförsörjningsprocessen som ser ut enligt nedan.

15 Maj

Gemensamt utskick till kommuner och VGR med beskrivning av process och begäran om konkreta synpunkter inför kommande TFP 08/09.

21 Augusti

Svar inkommer. Kommunsvår sammanställs av respektive AO, uppdelat på regional och lokal trafik. AO Region sammanställer synpunkter på den regionala tågtrafiken.

September

- Möten Västtrafik-VGR om all regional trafik påbörjas. Synpunkter på den regionala trafiken går igenom. Mötena fortsätter hela hösten.
- "Lokala AO" påbörjar samma arbete med kommunerna avseende lokal trafik, och samråder även med kommunerna om regional trafik inom respektive AO-område.
- Prioritering av åtgärder (1, 2, 3) påbörjas.

Oktober

Prioriteringar utifrån budget 2008. Vilka åtgärder kan genomföras? Framtagande av fem preliminära TFP- en per "lokalt AO" samt en för AO Regions tågtrafik.

Slutet av oktober

Remissutskick av preliminära planer (5 st.) VGR får alla planer, kommunerna får aktuell "lokal AO-plan" plus AO Regions tågtrafikplan.

Början-mitten av november:

Fyra Beställarsamråd, en per "lokalt AO- område", genomförs. AO Region (tåg) medverkar vid samtliga. Beställarsamråden kommer att äga rum den:

6 november, eftermiddag

7 november, förmiddag

12 november, förmiddag och eftermiddag

Det meddelas senare vilket datum som gäller för respektive AO-område.

Slutet av november

Remissvar på preliminära planer inkommer.

19-20 december

Inriktningsbeslut i VT styrelse. Kortfattad PM med de väsentligaste förändringarna på grov "volymnivå".

Januari- mitten februari

Färdigställande av definitiva planer.

XX Februari 2008

Komplett TFP beslutas i VT styrelse. Möjlighet till smärre justeringar jämfört med december om så är önskvärt.

Juni 2008

2008/2009 års trafik börjar rulla.

Tjänstemän från VGR och Västtrafik har tidigare diskuterat processen och kom man fram till att det skulle vara värdefullt om alla kommuner har möjlighet att ta del av alla "lokala AO-planer" för att få en uppfattning om helheten. Det ska därför vara möjligt att hämta dessa från hemsidan eller liknande. I processen med trafikförsörjningsplanen är det även viktigt att titta på befintligt utbud för att se om det kan göras några förändringar i detta. Vidare så diskuterades att det skulle vara positivt om det deltar en kommunrepresentant från respektive affärsområde på de möten som VGR och Västtrafik har om den regionala trafiken för att få ett bättre samråd.

5. Västtrafiks kvalitetsarbete – redovisning av den övergripande processen

Denna punkt utgick på grund av tidsbrist.

6. Västtrafik rapporterar

- Västtrafiks policy om försäljningsställen

Västtrafik har som målsättning att ha minst ett försäljningsställe i varje kommun. När Västtrafik väljer ut sina försäljningsombud måste det ske efter bestämda kriterier som utformats på ett objektivt och så långt som möjligt mätbart sätt som varken gynnar eller missgynnar vissa ombud eller ombudskategorier.

Kriterierna som ombuden väljs efter är tillgänglighet och läge, öppettider, verksamhetsinriktning, personalens kompetens och utbildning, skicklighet och teknisk utrustning, möjlighet att exponera reklam- och informationsmaterial, omsättning samt ekonomi och finansiell ställning.

Utöver detta arbetar Västtrafik med att det ska vara möjligt att köpa biljett på andra sätt, t.ex. genom att köpa biljett genom sms, att prenumerera på periodkort genom Internet och att betala med kort på fordonen om man köper periodkort.

I den efterföljande diskussionen togs det bland annat upp att det är långa köer på centralstationen i Göteborg när man ska köpa SJ-biljetter – Västtrafik framför denna synpunkt till SJ, att det finns en avgift från banken när man betalar med kort som kan innebära extra kostnader för Västtrafik samt att det är viktigt att värna om möjligheten att köpa sina biljetter på ett försäljningsställe eftersom det finns de som inte har möjlighet att köpa biljett genom sms och Internet.

- Anropsstyrd trafik – går det att integrera mer i den ordinarie kollektivtrafiken

Leif Johansson lyfte denna fråga på ett tidigare möte med det regionala ägarrådet. En del kommuner arbetar på ett samordnat sätt med anropsstyrd trafik och med kollektivtrafik men uppfattar att det inte är så integrerat på Västtrafik. Ett exempel är att man har olika ekonomisystem.

Roger Vahnberg visade en bild på Västtrafiks organisation där en av enheterna är trafik. Under denna enhet ligger alla affärsområden (AO) som arbetar med trafik, både de geografiskt indelade affärsområdena samt AO anropsstyrd trafik och AO Region.

Lars Wollter informerade sedan om hur man arbetar praktiskt med den anropsstyrda trafiken. På Västtrafiks beställarmöten för kommunerna behandlas både allmän och särskild kollektivtrafik. Västtrafik arbetar även med ett projekt som heter Fokus 2010 som syftar till att nå målen för tillgänglighet för personer med funktionshinder. I detta projekt finns det representanter från både de som arbetar med ordinarie och med anropsstyrd kollektivtrafik.

Västtrafik arbetar för att successivt öka samordningen mellan allmän och särskild kollektivtrafik. Det är en fördel om kommunerna harmoniserar färdtjänstreglementen och egenavgifter. Samordningen av ägartillskott och den anropsstyrda trafikens beställartillskott är problematisk då man betalar den särskilda kollektivtrafiken efter nyttjandegrad och olika kommuner nyttjar denna trafik i olika stor utsträckning.

- Ungdomsrabatt på kommunkorten

Mikael Olsson informerade om att på Göteborgs och Västra Götalandsregionens periodkort får ungdomar mellan 20 och 25 år rabatt. Västtrafik vill gärna att denna rabatt införs i hela regionen och har därför tillfrågat övriga kommuner om de är villiga att finansiera detta. Merparten av kommunerna har sagt ja till detta och i dessa kommuner kommer rabatten att införas från den 1 januari 2008.

- Tågtrafik 2010 – upphandling av all tågtrafik

Roger Vahnberg informerade om att arbetet med upphandling av tågtrafik som ska gälla från år 2010 kommer att påbörjas med full fart till hösten. Upphandlingen kommer att utgå från dagens trafik om inte Västtrafik får någon annan signal.

Det ställdes en fråga om inte upphandlingen bör utgå från Västtrafiks målbild för tågtrafiken där denna planeras att väsentligt utökas. Roger Vahnberg förklarade att bakgrunden till att man utgår från dagens trafik är att Västtrafik kommer att tappa stora bidrag från Rikstrafiken (troligen successiv avveckling av de ca 67 mkr som Västtrafik erhåller idag) och att kostnaden ändå kommer att öka. Det är därför viktigt att ägarna och särskilt Västra Götalandsregionen tar ställning till hur mycket som bör satsas på den framtida tågtrafiken.

Jan Efraimsson påpekade att man planerar för ett väsentligt utökat utbud på södra delen av Bohusbanan från år 2009 och mellan Vänersborg och Göteborg från år 2012. För att hantera detta kommer Västtrafik att ha optioner eller liknande.

7. Redovisning av Regionbusstrategin

Jan Efraimsson informerade om regionbusstrategin. Syftet med denna är att öka det kollektiva resandet och kollektivtrafikens marknadsandelar samt att skapa ett enhetligt utbud med regionbuss i hela regionen – ”Västrafikstandard”.

Inventering av olika stråk där det finns regional trafik har gjorts bland annat med avseende på antal kollektivtrafikresor, kollektivtrafikens marknadsandel, restidskvoten, antal turer per dag samt linjernas kostnadstäckningsgrad. Stråken har delats in i högfrekventa stråk, medelstråk och lågfrekventa stråk med en strategi för respektive grupp. Utöver detta har även specifika strategier tagits fram för att utöka trafiken i 29 utpekade stråk som har särskilt stor potential för ett ökat kollektivt resande. I strategin har det även tagits fram specifika kriterier för konceptet ”Expressbuss”.

Regionbusstrategin har varit ute på remiss och 49 av 50 ägare svarade på denna. Överlag var ägarna positiva till strategin och har stor förväntan på att den ska genomföras. De synpunkter som framförts berör främst de 29 utpekade stråken. Flera kommuner lämnade även egna förslag till åtgärder som de tycker bör ingå i strategin. Dessa förslag har lämnats över till respektive affärsområde och bör diskuteras vidare där.

Birgitta Johansson tackade för redovisningen och sa att detta var ett viktigt dokument som Västra Götalandsregionen har ställt sig bakom. Regionbusstrategin utgör ett av underlagen till den budgetram som regionen har satt upp.

8. Övriga frågor

- *Arbetet med bilaga 13*

Bilaga 13 har under våren 2007 utvärderats och följderna av denna utvärdering är att en beslutsrekommendation har skickats till alla ägare där det föreslås att aktieägaravtalet förlängs med två år istället för fyra. Under de år som förlängningen ska gälla föreslås det att en process ska ske bland annat för att komma fram till lösningar för en del av den kritik som framkommit mot bilaga 13. I processen föreslås det bland annat ingå att utarbeta förslag som förenklar och förtydligar modellen för driftunderskotten i bilaga 13.

Birgitta Johansson frågade mötet om regionala ägarrådets sekretariat och tjänstemän på Västrafik kan få i uppdrag utarbeta ett förslag till process och tidplan för hur arbetet med förenklingen ska ske. Detta godkändes på mötet och avrapportering ska ske på nästa samrådsmöte den 13 september. En kommentar var att i detta arbete är det viktigt att politikerna utformar en målbild för vad man vill åstadkomma med eventuella förändringar av bilaga 13.

- *Borås*

Birgitta Johansson informerade om att Borås kommun har ett ärende i Kommunstyrelsen den 18 juni som föreslår att kommunen ska låta bli att betala en del av ägarersättningen till Västrafik. Anledningen till detta är att man anser att Västrafik tillämpar bilaga 13 på ett felaktigt sätt och menar att Borås kommun får betala för mycket ägarersättning. Ärendet bifogas dessa minnesanteckningar.

9. Nästa möte

Nästa samrådsmöte mellan regionala ägarrådet och Västrafik är den 13 september kl. 10.00 i Skövde.

10. Workshop med tema ”Vad krävs för att höja kollektivtrafikens marknadsandelar”

Regionfullmäktige har i budgeten antagit två prioriterade mål för kollektivtrafiken:

- Andelen som reser kollektivt istället för bil ska öka.
- Resandet med den regionala kollektivtrafiken ska öka för både kvinnor och män.

På samrådsmötet genomfördes en workshop med fokus på målet att andelen som reser kollektivt istället för bil ska öka. Syftet var att diskutera och identifiera åtgärder som främjar detta mål. Workshopen utgick från fyra stråk och diskussionerna rörde vad man kunde göra för åtgärder i respektive stråk.

Grupperna hade följande tankar kring och förslag på åtgärder för respektive stråk:

Uddevalla – Göteborg

- Trygga och säkra pendelparkeringar vid både tåg- och busshållsplatser.
- Dialog med kommuner och handel för att samutnyttja pendelparkeringar.
- Motorvägshållplats och parkering.
- Flytta Stenungsunds station till ett sydligare läge.
- Ny station vid Brunnsbo.
- Mellan Stenungsund och Göteborg är det ett guldläge för att öka marknadsandelen.

Trollhättan – Skövde

- Fler pendelparkeringar
- Inga extra svängar
- Bussfil in mot Skövde

Alingsås – Lerum

- Prioritet 1 – 4 spår genom Lerum
- Prioritet 2 – Västlänken
- Förslag att vart annat tåg ska vara en ny tågtyp – ”snabbpendeln”. Detta tåg ska bara stanna i Göteborg – Partille – Lerum – Floda – Alingsås.
- Ev. ny snabbusslinje.
- Attraktiva pendelparkeringar behövs med service som till exempel möjlighet att handla mat, beställa middag, lämna kemptvätt och tvätta bilen. Service ska vara möjlig att få under dagen så att det är färdigt när man kommer på kvällen.

Mark – Göteborg

- Störst potential för åtgärder finns vid start- och målpunkterna.
- ”Matarbuss” i Mark.
- Framkomlighet i Göteborg
- Tidsfaktorn viktig
- Läge – pendelparkering
- Kvälls- och nattrafik
- Tidningar
- Marknadsföring – ”prova på”. Lokal kampanj. Företagssamverkan.

Workshopen var ganska kort så det fanns inte möjlighet att gå djupare in på konsekvenserna av de olika förslagen. Det uppfattades dock som positivt att använda nya arbetsformer för att diskutera en fråga lite mer ingående.

Anteckningar

Linda Billberg

Justeras

Birgitta Johansson